

MŐRSZKA KRAJINA

Vérsztveni, politeisni i
kulturni tjédnik.

MURAVIDÉK

Gazdasági, politikai és
kulturális hetilap.

Lét. V. Évf.

Márkiseveci, 1926. december 5.

Broj 49. Szám.

A régi vármegye.

Hajdanában is volt vármegye éppen mint most, csak most oblasztnak hívják vagy okrozsje (kerület) M. Sobota járásbeliek Vasvármegyéhez, D. Lendava járásbeliek pedig Zalavármegyéhez tartoztak, most pedig mintha két járás a maribori vármegyéhez tartozik. Ez lesz a mi gyakorlati vármegyénk, ha már egyszer a vármegyebizottsági tagválasztások megtörténtek, s a közgyűlés összeül, mely természetben is gyakorolja hatalmát. Eddig csak hivatalosan volt ez a vármegyénk. Érdekeltek, a nép bevonása nélkül hoztak rendeleteket és megkérdezésünk nélkül róttak ki reánk a vármegyei pótadót, de megkérdezésünk nélkül adtak más vidékeknek segítyt — a mi adónkból. Hidak utak ott épültek, hol nagyobb volt az egy-egy uralkodó párt fészke s így tovább.

Mind ez a régi vármegyénél másképp volt, csak ott meg ismét az volt a hiba, hogy a mi embereink máskor nem mentek el gyűlésre, csak mikor szolgabíróválasztáshoz „votum“ kellett, ilyenkor toborozta össze őket a „főbíró ur“. Magától értetődő azonban az, hogy akkor nem volt napidij, hát saját költségen nem szívesen ment senki. Természetes azonban, hogy ezen feltétel alatt a jelöltetést nem szabadott volna elfogadni.

Itt azonban másról akarunk beszélni. A mai vármegyei bizottsági tagság mást jelent, mint jelentett annakidején. Különösen áll ez Prekmurjéra, kik oly nehezen tudunk valami csekély morzsához jutni. Itt a vidék felségítéséről lévén szó: utakat, hidakat ne máshol építsenek és javítsanak a mi pótadópénzünkön, kutyáinkat ne tartasák láncon, ha arra nincsen szükség, ne olyan rendeleteket hozzanak, mint például a „jobbira hajts“, hogy a kocsist is elgázolhasson a szembe jövő szekér, ne tegyék alárendelteké a mi hivatalnokainkat, a teljesen magyarnyelvű vidékekre ne erőszakoljanak rá magyarul egy szót sem tudó tanítókat s egy-egy gyülekezetétől az új határral elvágott hívőktől ne tiltásák el azért a templombajarást, mert félnek az irredentától, ha azoknak nincsen anyagi tehetsé-

gük új gyülekezetet alapítaniok; egy egész vidéket ne vágják el új határvonallal a közlekedéstől úgy, hogy még a szomszéd községben se tudjanak elmenni kocsin (1. Krplivnik-Domanjšovci) és így tovább, hanem igenis itt az a feladat vár a mi bizottsági tagjainkra hogy ezt a sérelmes állapotot szüntessék meg az igazságnak megfelelő intézkedésekkel.

Amint azonban a mi politikai iskolázatlanságunkból előrelátható, ez majdnem teljesen lehetetlen lesz keresztülvinni. Mégpedig azon egyszerű oknál fogva, mert a tagokból hiányozni fog az az összetartás, mely a régi vármegyénél mindig döntő volt. „Vendég dönt“, ettől mindenki tartott, de bekövetkezett. De akkor lehetett az ami ma nem le-

het. Akor nem pártra ment, hanem látták, hogy ez a M. Szobotai járás érdeke, úgy cselekedtek. Ma azonban mikor párt-politikailag megyen ez, az egyik párt emberének, ha Prekmurec is, úgy kell cselekednie, ahogy a párt kívánja azt. Így a magyar ajku iskola nem kap magyarul tudó tenitót, a német ajkuak pedig nem németül tudót, mert demokraták nemzeti elvét sérti, a klerikalisták pedig fal mellett dolgoznak, más pártiak viszont amott akarják az utakat és hidakat javítani, így hát reánk Prekmurecekre más nem vár, mint eddig, csak fizetni, talán még többet mint eddig fizettünk. Prekmurecek csak önállóan tudnának döntéseket provokálni pártteröszak nélkül, mint az a régi vármegyénél volt.

Olasz területen találkoznak a nagyhatalmak külügyminiszterei.

A Matin a külügyminisztérium minden cáfolata ellenére keddi számában újból leszögezi, hogy Briand, Chamberlain, Stresemann Mussolini között tárgyalások vannak folyamatban a négy külügyminiszternek a közel jövőben megtartandó közös konferenciáját illetően. A lap szerint valószínűleg szerdán már nyilvánosságra kerül a külügyminiszterek megállapodása és valószínű, hogy a külügyminiszterek tanácskozását olasz területen Tessin tartomány valamelyik városában tartják meg.

Eleinte Genfét vették tervbe a konferencia színhelyül, később azonban a svájci hatóságok kérésére inkább egy olasz várost kerestek, mert Svájc nem volt

hajlandó felelősséget vállalni Mussolini életbiztonságáért.

Londoni jelentés szerint az angol külügyminisztérium cáfolja a külföldi lapoknak azt a híret, mely szerint Chamberlain közvetít Mussolini és Briand közt a négy nagyhatalom külügyminiszterének konferenciája ügyében. A külügyminisztérium nyilatkozata még megállapítja, hogy Chamberlainnak semmi kifogása sincs a konferencia ellen, mert meg van győződve arról, hogy az európai függő kérdésekben a személyes tárgyalások sokkal inkább vezetnek eredményre, mint a hosszadalmas diplomáciai tárgyalások, amelyek a megegyezést csak késleltetik.

Felrobbant benzinszállító hajók.

Gyurgyevó dunai kikötőben katasztrófális robbanás történt. Négy benzinnel és olajjal megrakott uszályhajó érkezett a kikötőbe és valószínűleg egy vigyázatlanul eldobott égő gyufától a kirakodó állomáson szétömlő benzin felrobbant. A lángok percek alatt átterjedtek az uszályhajókra és hamarosan lángban állt az egész kikötő. Kétszáz vagonra rugó benzin és petroleum égett el.

A robbanás leszakította a kikötői raktárházak tetejét, falak

omlottak össze és még a városban is betörték az ablakok.

A robbanás óriásikárokat okozott.

A lakosság körében óriási pánik keltetkezett.

Egy román torpedónaszádnak sikerült elvontatni a kikötőből azokat az uszályokat, amelyek még nem robbantak fel, a Duna másik partjára.

A robbanásnak tizenkét kikötőmunkás és matróz esett áldozatul, hat uszályhajó leégett, kettő pedig erősen megrongálódott. Az anyagi kár százmillió lej.

Je vsze mogôcse?!

V obrambo na javni napad, ki je objavljen v »Môrszki Krajini« štev 48. dne 28. novembra 1926. pod naslovom „Je vsze mogôcse“, izjavlamo podpisane sledeče:

Že celi mesec november 1926 je jako velik promet, ker se vplačujejo davki. Vsled tega je, posebno pri okencu za vplačila, zelo velik naval, tako, da morajo stranke seveda čakati, da pridejo na vrsto, ker se morajo iste odpravljati po vrsti, kakor so prišle. Uradnica, ki sprejema vplačila, je ves čas nepretrgoma zaposlena pri okencu, saj ima dnevno po 300 vplačil; hiti, kolikor je v njeni moči, da bi kolikor mogoče hitro odpravila stranke, saj je to tudi v njenem interesu, kajti čim urnejša bo, tem preje bo naval odstranjen. Isto je pri drugih okencih. Če je uradnica slučajno zaposlena pri razdeljevanju tvarine, posveča pri tem vso pažnjo na okence, ter takoj postreže vsako stranko, da bi nobena ne imela povoda do pritožbe.

Da bi se pa katera izmed podpisanih med delom ter vpričo strank bavila s toaletto, to je popolnoma izmišljeno in neutemeljeno. Saj je to absolutno nemogoče, ker je vsaka toliko zaposlena, da ji med delom niti na misel ne pride toaleta — neglede na to, da je tako obnašanje pred strankami neokusno.

Pripomba naj bi bilo raje manj gospodičen in te naj bi več delale, je pa direktno obsojanja vredna. Kaj naj se še zahteva od nas? Vsak, ki se količkaj zanima, prav dobro ve, koliko smo vsaki dan v uradu. Da pa ves ta čas intenzivno delamo, to pove delo samo. Pri normalnem prometu je 19.000 delovnih enot na mesec, v tekočem mesecu moramo računiti za 28.000 delovnimi enotami. Kolikor pa je drugega uradnega dela, ki ne šteje v enoto. Za enega uradnika ima ministrstvo odnosno direkcija pošte določeno 2.100 delovnih enot na mesec, blagajna vplačila pa je samo do 28. novembra 1926, že predela 6.000 delovnih enot.

Od 8—12. ure ter od 18—19.80 toje menda več kot dovolj, posebno za eno žensko.

Naj pove kdo, če je že videl poštnega uradnika v Murski Soboti pred 19. uro iti iz urada odnoso videl pred to uro na ulici! In če bi delo sililo, bi delale tudi več, če bi ne bilo drugega izhoda — dokler bi bile v stanu seveda. Naj vzamemo en primer: Ob času selitve in pomankanja uradniških moči je delalo uradništvo brez izjeme od 7. ure zjutraj do polnoči, štiri dni zaporedoma — in to brez godrnjanja — delo je pač moralo biti opravljeno.

Da še takemu uradništvu, ki res dela z veseljem in res z vsemi močmi, kaj predbaciva ter stavi celo predloge, naj dela še več, je nezaslišno.

Ne samo, da trpi naš ugled, ker se nas v javnosti napada, a na ta način izkubi človek popolnoma veselje do dela, če vidi, da se njegovo delo ne ceni in ne upošteva.

Sicer ne zahtevamo od občinstva nikakega uvidevanja, le to lahko zahtevamo z vsjo odločnostjo, naj se nam ne dela krivica, ker je ta napad popolnoma neutemeljen. Uradnik je za to tukaj, da ustreže občinstvu, če pa to stori ter se zaveda, da je storil svojo dolžnost, ima tudi pravico zahtevati, da se ga pusti v miru, da lahko v miru ter z zadovoljstvom opravlja svojo službo.

V M. Soboti, dne 28. nov. 1926.

Prizadete pošne uradnice:

Hedvika Kočvar s. r. p. t. činovnik II/5
Čretnik Martina s. r. p. t. činovnik III/4
Hladnik Franja s. r. p. t. činovnik III/4
Gumilar Gizela s. r. p. t. činovnik III/4
Cilka Mežan s. r. p. t. činovnik III/4

Az egy- és kétparlamentes kormányzat.

A mai kor követelményeinek megfelelően, kellene, hogy minden államalakulat haladást és demokratizálódást mutasson fel a politikai kifejlődés mérlegében. Ha ezt nem tudja felmutatni, akkor azt szokás mondani, hogy mérlegszámlája vesztességgel záródott. Már pedig ez a cél kárára megy, a bizalom megingott.

Minálunk, Jugoszláviában alkotmányos és egy parlamentáris berendezkedésű az államforma. Demokratikusnak is nevezik, s ha a gyakorlatban a legkevésbé sem élvezhetjük a demokrácia gyümölcsét, papiron mégis ez megvan s egyparlamentes a kormányzat. Mert egyparlamentes, így a nép szélesebb rétege jut megválasztott képviselői révén szóhoz, amennyiben nem emésztik fel azt a pártpolitika, a demokráciát magát pedig csak Ofelsége maga képviseli, kinek személye és multja elég garancia arra.

Igaz, hogy az erőszakos politika sokszor más utakon halad mint kellene s elrontja még azt a demokratikus jelleget is, melyet a nép javára gyümölcsöztetni kellene. Mégis az egyparlamentes államforma mellett, hol a főrendiház tagjai inkább az aristokráciából kerülnek ki, s megdönteni törekednek mindazon demokratikus, a nép képviselőitől hozott határozatokat, melyek a haladás korszakában nem a visszafejlődés képét mutatják, de csak úgy, ha a nép politikailag eléggé iskolázott, saját tapasztalata és akarata szerint cselekszik s nem hagyja magát émitani különböző fizetett és önön célért ámitó agitátoroktól, kik a népet félrevezetik attól, hogy tényleg csak a népcikarat nyilvánuljon meg.

Magyarországhoz való hozzártozásunk idején mi a kétparlamentes kormányzathoz voltunk szokva. Hogy mennyire nem volt az jó rendszer, arról elég tapasztalat tesz bizonyosságot. Akárhány törvény és határozat ott törte lábát, mert nem az aristokrácia szája-ize szerint hozott, megmástitás végett a parlamentnek küldött vissza. Az természetes

a huszadik századhoz nem beillő formalitás volt, mely különösen a háboru idején megerősödött ellenzék táborában észlelt ellenszenv miatt csakhamar renuméjéből veszíteni kezdett, csakhamar megszűnt mintegy felsőbb fóruma lenni a parlamentnek, míg a háboru befejeztével teljesen megszűntették.

Azonban annál nagyobb csodálkozásunkra szolgál ez a hír, hogy Magyarországon törvényileg újból kimondták, hogy a főrendiház visszaállítatik. Ez a parlamentnek mintegy guzsbakötése, melyhez még az állam nagyobb anyagi kiadása is járul. Meglehet azonban, hogy nem fog visszafejlődést jelenteni, ha a megfontolás politikáját üzik majd. Sokszor jobb a demokratikus királyság mint a militarista köztársaság, a fő hogy józan politikát folytassanak, mely az általános néperdekre alapítsa jövőjét. Nálunk az egyparlamentes sistem mellett is a pártoskodás bizonybizony megöli a néperdeknek, ami demokratikus jellegének is megölije. Husos fazék — hus nélkül.

Glászi—Hirek.

Párgovorênye.

Stevan: Bóg dáj Miska, 'ze dugo szva sze ne najsla v toj Norszkoj Szoboti.

Miska: Á, jesz szam pa bño eto v nedelo tñdi natom „köpködötéri“, pa szam tebé nê vido.

Stevan: Znás Miska zima sze približava, drúgo szam 'ze vsze táopravo, ali za drva sze morem szkrbeti. Zima bode mocsna, drv doszta trbê.

Miska: Isztino más, drva trbê. Vem vezdaj escse mámo kaj-kaj malo,

ali ka mo delali za pár lét, vsze je prepravijo.

Stevan: Á drv escse doszta bñde, tak dugo neva 'zivela midvá ka bi zmenkale.

Miska: Te szi tí szamo tvoj lászten lóg vido, tñ pa nam vszem nedoide, ki nemamo zadoszta lásztnoga leszã.

Stevan: Ja ka pa te tí na drúge právis ali míszlis?

Miska: Na, z temi hercegovimi drvimi szo na horvatsko pobegnoli, z grofovszkimi pa nikam na lasko po-

begnejo tak, ka za pár lét mi Prekmurci v oblákaj lëko szekamo drva, csi nam toplo lübi.

Stevan: A idi, za drva sze nezstaraj. Vezdaj elektriko dobimo, küpimimo szi pecsi takse, ka szamo gombo potézis, dájala de „cek“, pa hižo más toplo

Miska: Isztino más, ali tñ vragometijo bi prvlê mogli zacsnoti, fðkecs szo nam nê vsze pêneze za porcijo odneszli. Drva szo li drva, pa té tñdi poejo.

Stevan: Jess to nemrem vervati, ka bi tak poszekati szmeli logé. Znás jesz szam steo z-szvojega lásztnoga logá poszekati ka mi je za dácsó pêneze trbelo, za edog deszét-petnájszet klavtrov, i szo mi nê dovolili, pa je moj lászten, niti je 'zena ne v grñnti, kak bi pa 'te szmeli grofovszki, da je grof, kak lásztnik niti domá nê. Ka bi tñ dopúsztó 'drzãvni gozdni nadzornik.

Miska: Ja, lëko szi tí tak poszpóloma steo trébíti.

Stevan: Kak sze pa té v lógi delati more, csi nê poszpóloma

Miska: Znám znám, ka je rédno vértüvanye v lógi tñ, ali tam szi meszto delajo za lücke foringáse, tak ka sze obrnéjo lëko z koli, lóg pa li osztáne log pa nê trávník. Tñ pa nê szila znati oblászti.

Stevan: A ja! tak ide tñ!? Te jesz tñdi lëko tak delam. Szamo da bi me nebi szram biló log tak ospotati.

Miska: Tak je vídís, zavolo toga nemo meli za pár lét drv.

Stevan: Tak ti 'ze verjem, ka ji részam nemo meli za pár lét.

Miska: Nê nê, da szo 'ze vszi 'ritka szép« logóvje.

Stevan: Ka pa v nedelo pá prídes, ka szi kaj pogucstva?

Miska: Prídem, ka mi kaj poves, lëko tí vecs znás, od té nõve gasze, pa od niksi követválasztásöv. Zbogom.

Az első kaland.

(Svéd elbeszélés.)

Irtá: L. O.

(Folytatás)

— Onnan, hogy néhány muzikus barátommal egész éjszaka Glucknak, ennek a német sarlatánnak egyik partitúráját huzzuk. (Hajnalgig fárót játszott.) Mellesleg megjegyezve: micso-da barbár egy csinálmány!... Hát amint hazafelé tartok, látom, hogy Flaminia házából egy fiatal lovag rohan ki s elillan, mint a kámfor. Nem bírtam utotérni. Feketevörös ruha volt rajta, mint aminőt a svéd udvari emberek viselnek. Eszembe jutott, hogy Pomponaccionak a svédekre mondott dicsérete megtette a maga hatását. O ezek az asszonyok! Mekkora

Itt valami erős kifejezést használt, azután egy kis miniatűr-arcképet huzzott elő s odatette a kanonok orra elé.

— Ezt pedig az a ficzkó vesztette el. Legalább megvan a corpus delicti.

A kanonok szemügyre vette az arany medaillonba foglalt arcképet, melynek hátlapján Lilje gróf neve és czimere volt bevésve. Az arckép Axel-Gusztáv gróf anyját ábrázolta a birodalmi tanácsosnék vörös bársony díszruhájában, mely gazdagon volt prémelve. Puderés haja fölfelé volt fésülve, a szabadságharcz korának divatja szerint. Szürkés-kék szeme, csukott szája kérlelhetlen szigorra mutatott s a háziasszonyos, istenfélő, de szigoru anyagróné gyertyaegyenes, merev alakja élesen kivált a sárgás elefántcsonttól.

A kanonok fölvette a medaillont, megrázta, mint ahogy az eltagadhatatlan bizonyítékkal szokás, s elfogta a düh.

— Megölöm azt a ficzkót, de Flaminia is. Megöletem, összevagdaltatom, belladonnát itatok meg vele. Isten, azt fogom vele tenni. Meg is teszem.

— Csak legalább ne a Klytämnestra előadása előtt — mondá Gaetano gunyosan.

— Persze hogy nem a Klytämnestra előadása előtt — mondá a kanonok elgondolkozva. — De hogy meg fogom magamat boszulni, abban biztos lehetsz... Halál... halál... — sziszkegte magából kikkelve.

— Ez bizonyosan az annjának az arcképe. Nagyszerűen be lehetne váltani, még pedig készpénzért — mondá Gaetano nyomatékkal, mintha figyelmeztetni akarná a kanonokot, hogy van ám más megoldás is, nemcsak a halál.

A kanonok oldalvást rásandított, de nem felelt, hanem előkaparta az ecsetet az achátattóból s folytatta a toaletját.

Gaetano ásitott.

— Arra kértél, hogy járjak utána a dolognak. Megtettem. Remélem, nem feledkezel meg ígéretedről. De tanácslom, hogy ne hamarkod el a dolgot. Servo; hazamegyek aludni.

Szemhéjai majd leragadtak s szokása szerint savanyu arcczal, me-

rev magatartással eltávozott, mint az alvajáró.

Gaetano indítványa nem hagyott a kanonoknak nyugtot. Szinte már maga előtt látta az aranyokkal telt zöld selyem zacskót. Szinte már mérlegelte a kezében, halotta az arany csengését. Arra gondolt, hogy mily nagyszerű diszleteket festethetne az operája számára s összecsdíthetné Olaszország legkitünőbb kóristáit. Nagy kísértés volt ez. s mikorárára az utolsó ecsethuzásokat végezte az arczán, akkorára már kész is volt az elhatározásával. A fogfájás erősebb vol a kólikánál s a kapzsiság diadalmaskodott a szerelmen. Azon pillanatban, hogy elhatározása megérlelődött, érezte, hogy forrongó vérét valami jótékony hidegség hűti le. Mintha a Flaminia irnát érzett mélységes megvetésből hidedeg fölényt merített volna. Zsebrevágta a miniatűr s a svéd udvarai szállásra sietett vele.

(Folyt. köv.)

Prijatejji sporta pridite na Miklavžev večer S. R. MURKE dne 4. decembra.

— Kmetijszka družba podr. v M. Szoboti: dobi na szkladiscse (Čeh in Gaspar živinszko szô po znizanoj ceni; sto scse z té szolfi meti, naj sze zglási tam, ali v piszárni (Benko); v nedelo tocsno ob 11 vöri bôde mela réden létai gyülés v krcsmi Fliszar. Vszi pozváni pridte.

— Za szpómenek kralá Petra I. Oszvoboditela sze je nasztavo odbor, ki bôde nabérai dobrovolne dáre za té cil. Z nabéranjom bôdo zavüpani lüdjé, ki bôdo meli zatô legitimácije. Dobrovolne dáre za té cil gorivzeme tüdi nas liszt, stero sze v lisztu potrdi.

— Tolvajija. Bontizsár Matjasi v Salamenci szô neznáni csinittelje podkopali klét, i szo odneszli odtam vesz palinko, mászt i psenico. Melo i drovnijo szo tam püsztili. Lüdje szí gucsijo sto je odneszao, ali da szo ga né vidli, nemrejo potrditi. Zandárje ga naszledüjejo.

— Zlätí penezi szo narejeni v Párisi za naso drzavo v vrédnoszti do deszét i dva szeti dinári v szküpnom zneszki edno milijono falátov. Tüdi dukátisze delajo v Becsi po edem i stiri dukátaj. Delajo sze, ali mi vendar neposzttánemo odnyi veszéli.

— Nasim dopisznikom! Proszimo Vasz posilajte nam szamo takse dopisze, ki pravici odgavárjajo, Zadnyics sze je zgodila taksa krivica proti positi, ki je tisztoga ne vredna bila. Csi sze kaj táksega escse pripeti, dámo piszmo prék prizadetomi, naj posztópa szodniszko pót, csi je krivicsno.

— Zbirka Rdečega Križa v Murški Soboti za poplavljenje. V prid ponesrečencem po poplavi so darovali za Rdeči Križ sledeči dobrotniki: Prekmurska banka 300 Din, po 200 Din Berger Bela, Ascher B. in sin, Dobrai Janez, Fürst A. in sin, Kr. Hirschl in sin, Nadai Josip, Dr. Bölč Julij, Dr. Slavko Vesnik, Benko Josip, Hartner Geza, Jugoslovanski kreditni zavod, po 150 Din., Heklitš Štefan, Samec Josip, po 100 Din., Heimer Eugen in Arnold, Čeh in Gaspar, Kohn Leopold, Benkič Janez, Veleposestvo »Szapary«, Mihelič Julia, Dr. Valyi Aleksander, Nemec Janez, Kardoš Josip, Brumen Brata, Cvetič Janez, Trautmann Aleksander, Mesarič Štefan, Dr. Goljevšček Josip, Bac Ljudevil, Koder Anton, Osterer Karol, Kemeny Marko, Skupna obrtna zadruga, po 50 Din. Koder Eran, Heimer Samuel, Halmoš Eugen, Preisz Adolf, Peterka Ivan, Iga. Fischer Franjo, Klimeh Kazimir, Hahn Izidor, Antauer Josip, skupaj 5.150 Din. Pododbor Rdečega Križa v Murški Soboti izreka plemenitim darovalcem za njihovo požrtvovalnost svojo najiskrenejšo zahvalo. Predsednik.

— Razdelitev diplom in pohvalnic uspešnim bikorejcom 1926. Da povzdigne zanimanje za uspešno govedorejo, je veliki župan mariborske oblasti podelil častno priznanico vsem onim, ki so vzgojili in oskrbujejo najboljšje plemenske bike za obče uporabo. Za prvovrstne bike se je podelila velika diploma ministrstva za kmetijstvo in vode a za prav dobre bike pohvalnica velikega župana. Ta odlikovanja se bodo izročila po vseh sodnih okrajih

na svečan način. 1.) Veliko ministrsko diploma dobé sledeči posestniki: za simodolsko pasmo: Peter Solar, in Štefan Bakan, oba v Nedelici, srez Dolnja Lendava dalje Štefan Kúhar, Markiševci in Janez Kerčmar, Križevci, oba srez Murska Sobota. 2.) Pohvalnico velikega župana prejmejo: za simendolsko pasmo: Franc Soos, Matija Čeh, Štefan Horvat, Veleposestvo Zichy, Ignac Ptičar, Veleposestvo Dolnja Lendava, Ivan, Zerdin, vsi srez Dolnja Lendava. Ignac Lapuša, Aleksander Perkič, Josip Cipot, Marija Vogler, občina Brezovci, Janez Pörš, Matija Banfi, Aleksander Varga, Franc Rudolf Bac, vsi iz sreza Murska Sobota. Iz pisarne velikega župana: Mariborske oblasti. E. br. 1824/1.

— Kr. madjarszki konzulat v Zagrebi. V Zagrebi sze je vposztavilo Kraljevski madjarszki konzulat, Samostanska ulica 2 a, mezanin, koga podrocsje obszega tüdi mariborszko oblászt.

— Csrensovcén, mint a hivatalos labból megtudjuk, »Agrárszövetség alakult, Klekl József n. képviselő elnökletével, mely munkaköréről az agrárreform alá eső földek adásvételével és közvetítésével van hivatva foglalkozni.

— Himen. Péntek Kálmán, a D. Lendavai »Pollák« cég üzletvezetője eljegyezte Rituper Ilonkát M. Szobotából Szerencse fel!

— Gazdasági egyesület M. Szobotai fiókja f. hó 5-én a Fliszar-féle vendéglőben tartja meg évi rendes közgyűlését, melyen szimenthali fajtájú tenyész bikák tenyésztéséért miniszteri oklevéllel lesznek kitüntetve: Bokán és Szolár nedelici, Kúhar márkisevcei és Kerčmar krizsevcei tenyész bika tulajdonosok, Minden tagot ezuton is meghívja a vezetőség annál is inkább mert kilenc központi kiküldött lesz választva. — Marha-só leszállított áron lesz kapható a fiók m. szobotai raktárában, (Čeh in Gáspár) melyre jelentkezéseket már is elfogadnak.

SPORT.

HAZENA,

Borba za podsavetni pokal Slovenije

S. K. Mura : S. K. Ilirija 17:16 (10:8)

Kot finalisti za podsavetni pokal sta se srečala dne 28. nov. t. l. v Ljubljani S. K. Mura in ljubljanska Ilirija. Igra je bila zelo napeta ki je navdušila navzočo publiko. Pri Muri je igralo od prve družine 5 igralci pri Iliriji 4. Kakor ljubljanski dnevnik je Mura prevladala igrišče, pokazala lepo kombinacijsko igro ter taktično-tehnično prekasala svojo nasprotnico. Edino velika zasluga Tratnikove ki je braoila ilirjanska vrata izborna, da ne izšla domača družina katastrofalno poražena iz igrišča. Po končani tekmi je vodeči sodnik g. Vončina iz Ljubljane izjavil rezultat 17:16 nakar je predsednik hazenskega podsaveza Dr. Maja izročil zmagovalni družini S. K. Muri lep pokal.

Kar se je potem zgodilo je vse kako zelo sumljivo in nadvse komično.

Gotovo da se to še ni zgodilo. Po tekmi ko je publika izšla iz igrišča, igralke so se preoblekli, tekma se že končala najmanj dobre pol ure, trkajo na vratih garderobe kje le bila družina Mure. Pridejo funkcionarji od podsaveza in tudi sodnik ter izjavijo, da se prepetila ena »neljuba« pomota, in sicer, da se je sodnik »zmotil« ker je rezultat neodločen 16:16. Funkcionarji Mure so seveda takoj protestirali proti takemu postopanju nakar je bil pokal ponovno izročen. Na podlagi pravil bi podsavez ni smel izročiti pokal, ako je rezultat neodločen, ker bi v tem slučaju lahko zahtevala tudi Ilirija lanskoletni zmagovalac, ako pa je izročila gotovo storila zato, ker dobro vedla da sodnik ne sme in ne more svoje določbe pozneje kar naenkrat spremeniti.

Mura ki je reprezentant sporta v Prekmurju se bori z velikimi težočami. Kljub finančnimi težočami je aranžirala letos zelo zanimive tekme itd, mora se boriti z drugih ozirov z nekaterih klubov in sedaj tudi s podsavezom. Kljub temu pa je dosegla take lepe rezultate na zelenem polju, (ne pa na zelenem mizu) da jo upravičeno moramo priznati, da je ena najboljših družin naše države. Čestitamo S. K. Muri posebno hasenski sekciji za krasne uspehe ter smo prepričani, da tudi v bodočem bodo naše hasenašice potrdili svoj dober sloves,

S. K. Mura a Szlovén serleg győztese.

S. K. Mura : S. K. Ilirija 17:16 (10:8)

Mult hó 28-án találkozott a két kerület győztese S. K. Mura és S. K. Ilirija hasenacsapata, Ljubljanában, hogy megmérkőzön az alszövetség győnyörű serlegéért.

V mérkőzésről csak annyit akarunk beszámolni, hogy Mura derék hazenistái tudásuk legjavát adták a játékba. Technikailag-taktikailag lelépték nagyhirű ellenfelüket és szerecsével legalább 5-6 góllal megnyerhették volna a játékot. Sajnálatos azonban ami a mérkőzés után történt. A mérkőzés befezése után Vončina ljubljanaí bíró kijelenti hogy az eredmény 17:16 Mura javára, bejelenti ezt Dr. Majer alszövetségi elnöknek, ki erre átnyújtja Mura hazena elnökjének Jelovšekné öngagságának a serleget. A lányok és a kísérők örömtől láthatva mennek az öltözőbe eltelik egy jó félóra, a pálya már üres a közönségtől, egyszerre csak jön az alszövetség néhány embere ugyszintén a bíró is, kijelentik, hogy »sajnálatos« tévedés történt, mert az eredmény 16:16 egyszóval eldöntetlen. Mura kísérői a legerélyesebben tiltakoztak az ilyen eljárás miatt. A hosszú vita végeredménye az volt, hogy másodsor is áadták a serleget Murának, amelyet haza is hoztak. Nem tudjuk megérteni az alszövetség álláspontját. Ha az alszövetség a serleget kiszolgáltatta Murának, úgy el is ismerte őt a győztesnek, mivel a szövetségi szabályok értelmében egy eldöntetlen eredmény esetén egyik félnek sem adható át a serleg, hanem a meghatározott 10-10 percnyi időt le kell játszani. Nagyon gyanús a bíró eljárása is, mert a bírótestület szabályai értelmében egy serlegmérkőzésnél, ha a bíró kijelenti hivatalosan az eredményt, a serleg a bíró kijelentésére át lesz nyújtva a győztes csapatnak, úgy a bírónak nincs joga de nem is szabad változtatni azon.

K I N O

v MURSKI SOBOTI

V NEDELJO 5. decembra
popoldne ob 3. zvečer ob 8juri

Rin Tin Tin

U borbi s kriom-
žarima 6 činova
pustolovnog živo-
ta na moru.

VSTOPNINA: Gornje lože
12 Din., spodnje lože 10 Din.,
in II. prostor 5 Dinarjev.

Lastnik kina
GUSTAV DITTRICH.

Tržtvo. Kereskedelem.

Blágo — Áru.

LJUBLJANA dec. 3.

>	>	Psenica—Buza	Din.	295—305
>	>	'Zito—Rozs	>	205—
>	>	Ovesz—Zab	>	172—
>	>	Kukorica	>	168—
>	>	Proszó—Köles	>	235—
>	>	Hajdina	>	300—
>	>	Szenó—Széna	>	75—90
>	>	Craj—Bab csres.	>	275
>	>	zmésan—vegyes bab	>	100—
>	>	Krumpli	>	100—150
>	>	Len. sz.—Lenmag	>	370—380
>	>	Det. sz.—Lóherm.	>	2100—2500

BENKO: dec. 3.

	I kg.	III.	II.	I. prima
Bikóv.) Bika	7—	8—	8:50	9—
Telice) Üszö	7—	8—	8:50	—
Krave) Tehén	3—	—	—	7—
Teoci) Borju	—	—	10—	11:50
Szvinyé—Sertés	—	—	14—	15:50
Mászt I-a—Zsirl-a.	—	—	22—	28—
Zmócsaj—Vaj	—	—	—	30—
Spé—Szalona	—	—	—	25—
Belice—Tojás 1 drb.	—	—	—	1.25

Pénezi — Pénz.

1 Dollár	= D.	56.90
100 Kor. Budapest	= >	9.079
1 Schil. Bacs	= >	7.95
1 Kor. Praga	= >	1.60
1 lira	= >	2.39
Zürichben 100 Din	=	9.1425 sfrk

Odá sze

edna híza z grüntom in
vérstveno hrambo. Vecs
sze zvê v NEMCSAVCI
hízna stev. 37.

Z-hája vszako nedelo Napreplacilo za fr-tao leta v domovini: 15 Din. zvun SHS., 18 Din. v Ameriko 20 Din. Cena anonc za □ cm: med textom i izjave i poszlano 150 Din reklame 1— mali oglaszi 0-70 Din. i dávek. Pri vecskrat popuszi.

Rökopiszi, kl sze ne szhránijo i ne vrnéjo sze poslajo: Reditelsztvo i oprávnistvo Morszka Krajina M Á R K I S E V C I br. 20. —: Postni csekovni racsun broj 12980. —:

Kéziratok, a melyek nem adatnak vissza, ide küldendők: M. Krajina szerkesztőség v. kiadóhivatal 20. posta MURSKA SOBOTA. —: Postatakarék számla száma 12980. —:

Megjelenik minden vasárnap Előfizetési ára negyedévre belföldön 15 Dinár, külföldre 18, Amerikába 20 Din. Hirdetési ár □ cm-ként: szövegkötés és nyitlér 150, rendes 1—, apróhirdetés 0-70 Din és az illeték-Többszörinél engedmény.

GAZDÁLKODÁS.

A sertések járványos elvetélése.

A sertések járványos elvetélése sokkal jobban el van terjedve, mint mértékű fontosságát tulajditanak annak a tenyésztők. Régebben a sertések elvetelését egyéb körülményekkel hozták vonatkozásba (meghülés, erőművi hatások stb.) Mióta azonban a tömeges, megismétlődő s medőséget okozó elvetelés gyakrabban fordul elő, azóta vált nyilvánvalóvá, hogy komolyra fordult bajjal, járványos betegséggel állunk szemben.

A sertések járványos elvetelését túlnyomólag a Bang-féle bacillusok okozzák s csak kivételesen más csirák, mint pl. a streptococcusok.

Tapasztalati tény, hogy a sertések járványos elvetélése rendszerint a tehenek járványos elvetelésével kapcsolatban szokot előfordulni, különösen, ha a sertések s a szarvasmarhák közös legelőre járnak.

S ez természetes is, mert a tehenek járványos elvetését azonosan a Bang-féle bacillusok okozzák. S ha ez a járvány valamely tehenészetben fellépett, előbb-utóbb a sertésekre is áterjed, mert a fertőzött tehenek váladékai különböző utakon szolgálhatnak a sertések befertőzésére. Nemcsak a trágya lehet ragályhordozó, hanem az elvetélt tehenek teje is, amit amit a sertésekkel megetetnek. S ha egyszer a fertőzés meg van, annak állandóságában már igen sokféle körülmény egybehat.

Első helyen azért terjed s állandósul a sertések között ez a járvány gyorsabban, mert a sertések tartása kevésbé higiénés. S azonkívül, mivel szakszerű megállapítások szerint, a sertések elvetését okozó bacillusok sokkal nagyobb virulenciával bírnak, mint a tehenekét okozók. Végül, mivel a fertőzés nemcsak az ivarszervek útján, hanem túlnyomólag a szájon át történik.

Ezért kifogás alá eshetik az a vélemény, hogy a fertőzés jó eredménnyel leküzdhető fertőtlenítéssel, káncserével és az ivarszerveknek lisoformos oldattal való kiöblítésével. Ezek a védekezési módok legfeljebb enyhítik a helyzetet. Nem szabad elfeledni, hogy az ivarszervek csak nem izgató fertőtlenítő szerrel kezelhetők.

A védekezés gerincét a kül-

világra kerülő fertőző anyag megsemmisítését célzó törekvések képezik a fertőzött állatok immunizálásán kívül. Ezért teljes célra csak a higiénés viszonyok megjavítása, rendszeres és alapos fertőtlenítés, az ápoló s gondozó személyzet kioktatása, a fertőzött állatállományok védeltségét kölcsönző oltása vezethet.

Vannak esetek, amikor az egyszeri elvetelés bizonyos mértékben maga immunizál s a koca már a következő bebugatás után kihordja a malacait. Tulnyomólag azonban az elvetelés esetleg többször megismétlődik vagy életképtelen malacokat hoz csak világra a fertőzött sertés. Máskor pedig teljes meddőség a fertőzés következménye.

Ezen káros utóhatások elhárítása céljából a kocákat védőoltásban kell részesíteni, ami ugyanazon elvek szerint történik, mint a tehenek járványos elvetélése elleni oltás.

Németországban Poppe eljárását követik, ami abból áll, hogy a fertőzött állományok mindazon egyedeit, amelyek vemhesek, de még nincsenek a vemhesség utolsó szakában (tehénél 7, sertésnél 3 hónap) oltják több ízben úgy, hogy a 7—10 napi időközönként három ízben eszközendő utolsó oltás időpontja a jelzett vemhességi időpontig befejezést nyerjen. A fertőzés gyanus nem vemheseket két ízben úgy oltják, hogy az oltások a pároztatás időpontjára befejeződjenek. Majd a vemhesség 6—7 hónapjában a teheneket egyszer oltják be.

A védekezési teendők a következők lesznek: Higiénés eljárások: Az elvetélt állatok elkülönítése s távollátásra a legelőktől; a magzatburok, magzatok, az alom elégetése; az elvetélt kocák méhének s ivarszerveinek nem izgató szerekekkel való fertőtlenítése; a fertőzött állatok részére külön kezelőszemélyzet kijelölése; a fiaztatók gyakori s alapos tisztogatása, fertőtlenítéssel friss almazása. Védőoltások: az elvetélt kocáknak újra bugatás előtt élő Bang-féle bacillus tenyésztéssel, a hasasoknak pedig előlttel való beoltása. Az előrehaladott hasas kocák beoltását, mint eredménytelen, mellőzni kell. Az élő kultúrával oltott állatok bebugatás után (a vemhesség második felében) a védetség fokozása céljából még egyszer beoltathatók előlt tenyésztéssel. A fertőzött állomány két vemhességi periódusban kell védőoltásban részesíteni, hogy az immunizáltság teljes legyen.

Milyen korban fedezhető a szimentáli üszők.

Eredeti hazájukban a szimentáliakat 1³/₄—2¹/₂ éves korban állítják tenyésztésbe, de ahol nagytestű állatok előállítására törekszenek, ott csak 2¹/₄—2¹/₂ éves korában eresztik az üszöket a bika alá. A korai tenyésztésbe vonás ellenben ott divik, ahol a testnagyság és élősúly rovására (bustermelés és igazhatóság) a mielőbbi tejtermelést részesítik előnyben, amire mennyiség tekintetében is némileg kedvező hatással van a mérsékelt korábbi tenyésztésbe vonás. A tenyésztésbe vonás idejét azonban nem egyedül a kor, hanem a fiatalkori felnevelés módja is befolyásolja. Megfelelő takarmányozás esetén az üszőt általában akkor vonhatjuk a tenyésztésbe, ha remélhető fejlettségének ³/₄ részét már elérte. A szimentáli tehenek átlagos súlya 650 kg, azért az üsző akkor ereszthető bika alá, ha közepes kondícióra vonatkoztatott élősúlya kb. a 480 kg.-ot eléri. Ha ennél fejletlenebb üsző kerül tenyésztésbe, az már nem éri el a fajta jellemző fejlettségét s utódjainak testnagysága is hanyatlani fog. Tény, hogy ezt a sujt a közepes kondícióban lévő szimentáli üsző 2 éves korára alig éri el, illetve, ha el is érne korábban, legalább a két éves kornak bevárása okvetlenül ajánlatos. („A Munka“)

Hamburg-Amerikai vonal

Utások szállítása a legmodernebb gőzhajókkal:

Hamburgból az Északamerikai Egyesült államokba

Hamburgból — Kubába

Hamburgból — Mexicóba

Hamburgból Argentiniába

Hamburgból — Braziliába

Hamburgból — Uruguayba.

Mindenemü utbaigazítást azonnal és díjtalanul ad Vezérügynökség S. M. S. részére

J. G. Draskovič, Zagreb,

„B 2“ cesta br. 3., ugszintén a flokok: Beograd, Balkanska u. 25, Ljubljana, Kolodvorska u. 30., nemkülönben Sušak, Split, Metkovič, Gruž, Makarska, Cetinje, Veliki Bečkerak, Pančevo, Osijek, Sombor, Subotica, Novi Sad, Bitolj és Dolnja Lendavan.

Oddá sze hi'za

v M. Szoboti postávlana leta 1922., moderna, z vszemi za málo familijo potrebni lokali. Mesetarje sze honorirajo. Zvé sze: PREKMURSKA TISKARNÁBAN megtudható feltételek mellett M. Sobotában egy 1922-ben épült csinos, kisebb család részére minden mellékkeliséggel berendezett ház eladó. — Közvetítő díjaztatnak.

K odaji je

v Murski Soboti

lepa zidana hi'za, obsztojécsa z 4 szobe, kühnya, spajz i mala klet, velki ograd za zelenjavo i sadovnim drevjom. — Pozvediti pri

trgovci **CZIPOTH VIKTOR** kereskedőnél Murška Sobota.

Eladó

Murška Szobotában

szép családi ház, mely áll 4 szoba, konyha, éléskamra és kis pincéből. A házhoz szép nagy veteményes kert sok gyümölcsfával tartozik. — Érdeklődni lehet

1927 évre.

magyar

naptárak

megérkeztek

I. HAHN könyvkereskedésébe
MURSKA SOBOTA.